

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan työelämätoimikunnan tilannekuva 2018-2019

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2018 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2019 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2019 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2020 alkuvuodesta. Tarkistettujen suoritustietojen julkaisua myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suorituspäämäärät

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018		2019	
	koko tutkinto	tutkinnon osat	koko tutkinto	tutkinnon osat
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto**	13	1 338	277	8 159
Kiinteistönhoidon oa	6		122	
Kotityöpalvelujen oa	2		16	
Toimitilahuollon oa	4		134	
Tyhjä	1		5	
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto**	154	1 792	1 348	7 694
Kiinteistönhoidon oa	9		178	
Kotityöpalvelujen oa	12		157	
Toimitilahuollon oa	116		984	
Tyhjä	17		32	
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto**	10	31	61	196
Kiinteistöpalvelujen ammattitutkinto	276	838	75	207
Kiinteistönhoidon oa	88		20	
Toimitilahuollon oa	70		8	
LVI-huollon oa	60		42	
Tyhjä	58		5	
Kiinteistöpalvelujen erikoisammattitutkinto	82	210	18	71
Kiinteistöpalvelujen perustutkinto	1 104	7 228	621	3 325
Kiinteistönhoidon oa	873		540	
Toimitilapalvelujen oa	222		77	
Tyhjä	9		4	
Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinto	841	7 140	478	2 696

Puhdistuspalvelujen oa	544		281	
Kotityöpalvelujen oa	276		191	
Tyhjä	23		6	
Kotityöpalvelujen ammattitutkinto	89	319	20	24
Laitoshuoltajan ammattitutkinto	1 156	3 546	169	321
Siivousteknikon erikoisammattitutkinto	85	212	21	52
Siivoustyönohjaajan erikoisammattitutkinto	161	385	48	136
Yhteensä	3 971	23 039	3 136	22 881

**voimassaolevat tutkinnot

Opiskelun tavoite tutkinnon osittain (määrä)	2018	2019	2018	2019
	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osat	tavoitteena tutkinnon osat
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan PT**	979	5 953	359	2 206
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan AT**	1 567	7 002	225	692
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan EAT**	31	10	0	0
Kiinteistöpalvelujen AT	834	207	4	0
Kiinteistöpalvelujen EAT	210	71	0	0
Kiinteistöpalvelujen PT	6 645	3 243	583	82
Kotityö- ja puhdistuspalvelujen PT	6 735	2 604	405	92
Kotityöpalvelujen AT	288	22	31	2
Laitoshuoltajan AT	3 366	312	180	9
Siivousteknikon EAT	210	52	2	0
Siivoustyönohjaajan EAT	372	132	13	4
Yhteensä	21 237	19 608	1 802	3 087

**voimassaolevat tutkinnot

Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia.

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Perustutkinnossa YTO aineet aiheuttavat haasteita. Opiskelijoissa on paljon maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, joille YTO-aineet ovat erityisen hankalia. Oppisopimusopiskelijoille ei ole varaa irrottaa niin paljon päiviä, kuin YTOT vaatisivat. Taso nousee liian korkealle monelle hyvälle tekijälle ja tutkinto jää suorittamatta tai suoritetaan vain osatutkinto.

Erikoisammattitutkinto: Tutkinnon vaativuustaso kasvanut ja se on selkeästi esimiestutkinto. Ohjaajan työhön tutkinto on liian vaativa ja siksi monet valitsevat korvaavana lähiesimiestyön AT:n (aiemmin siivoustyönohjaajan eat), joka huomioitiin myös tutkinnon perusteudistuksessa. Lähiesimiestyön ammattitutkintoa järjestetään myös kohdistettuna esim. puhtauspalvelualalle.

Tutkintojen järjestäminen

Tutkinto	Järjestämisluvut	Aktiiviset järjestäjät
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto	56	48
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto	35	22
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto	66	58
EI SISÄLLÄ SIIRTYMÄAJALLA OLVEIA TUTKINTOJA		

* aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2018 tai 2019 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella.

Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämisluvien määrässä sekä tutkintojen järjestäminen

Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakaantuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Järjestämisluvien määrä on pysynyt samana.

Erikoisammattitutkinnoissa on eniten hajontaa koulutuksen järjestäjien aktiivisuudessa.

Maantieteellisesti tutkintojen saatavuus on hyvä.

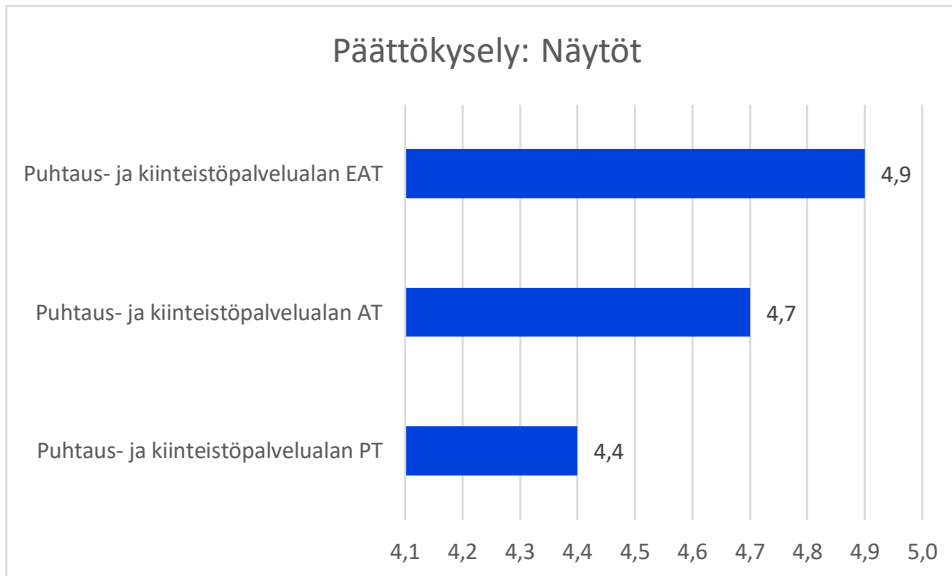
Säätiöt ja yhdistykset eivät ole kovin aktiivisia koulutuksen järjestäjiä, näihin toimikunta tulee jatkossa kiinnittämään huomiota mm. tekemällä vierailukäyntejä.

Ruotsinkielellä järjestämislupia on perus- ja ammattitutkinnossa neljä. Erikoisammattitutkinnossa ei ole ruotsinkielistä järjestäjää. Englanninkielellä järjestämislupia on perustutkinnossa kaksi. Englanninkielelle ei ole yhtään järjestämislupaa ammattitutkintoon, mikä koetaan suurena puutteena.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Näyttöjen suorituspaikka	työpaikka	työpaikka	työpaikka + oppilaitos	työpaikka + oppilaitos	oppilaitos	oppilaitos	ei tietoa	ei tietoa
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan PT	35,7 %	48,0 %	8,2 %	3,5 %	11,7 %	9,8 %	22,4 %	38,7 %
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan AT	58,9 %	62,5 %	4,8 %	3,8 %	1,1 %	1,0 %	35,3 %	32,7 %
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan EAT	3,2 %	40,3 %	3,2 %	3,6 %	19,4 %	2,6 %	74,2 %	53,6 %

Arvioijat v. 2019	työelämä + opettaja	vain opettaja(t) /koulutuksen järjestäjä	vain työelämä	ei tietoa
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan PT	49,5 %	12,3 %	0,2 %	38,0 %
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan AT	60,6 %	6,8 %	0,5 %	32,1 %
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan EAT	42,9 %	3,6 %	0,0 %	53,6 %

** opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 7/2018 – 9/2019. Arviointiasteikko 1-5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä*

Pohdintoja

Opiskelijapalautteen keskiarvot kaikissa tutkinnoissa ovat hyviä. Näyttöjen suorituspaikan sekä arvioijien osalta ei tietoa-osuus on melko korkea, ongelmana mm. tietojen siirto KOSKI-järjestelmään. Pohdintojen teko tältä osin on vaikeaa, koska johtopäätökset voivat olla vääriä.

Suuntaus siihen, että näytöt järjestetään työpaikalla, on nouseva.

Kaksikantaisuuden toteutuminen osaamisen arvioinnissa

Kaksikantaisuudessa on kehitettävää.

Ainoastaan opettaja(t)/koulutuksen järjestäjä on useasti arvioimassa, työelämän arvioija puuttuu. Syytä ja perusteluja tälle ei löytynyt lukuunottamatta esim. tunnustamispäätöksiä.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

Eriyistä tukea tarvitsevia opiskelijoita. Oppilaitoksella on tarjota hyvät näyttöympäristöt (koneet, laitteet, tilat).

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Toimikunnalle on tullut käsiteltäväksi kaksi oikaisupyyntöä. Toisen osalta toimikunta on todennut oikaisupyynnön olevan aiheeton ja toinen on johtanut jatkotoimenpiteisiin. Oikaisupyynnöiden perusteella toimikunta toteaa, että näyttövalmiuksien arviointi on tärkeää ja tähän tulee kiinnittää huomiota.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Toteuttamissuunnitelmien tekemisen osalta oppilaitokset ovat eri kehitysvaiheissa. Työelämätoimikunnalle ei ole tullut ministeriön lausuntopyyntöjä liittyen osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmiin.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Henkilökohtaistaminen toteutuu käytettävissä olevan tiedon perusteella hyvin. YTO aineiden osalta osalla opiskelijoista haasteita (asiaa käsitelty kohdassa Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritusmäärät).

Hyvät käytännöt

Opiskelijoille on annettu mahdollisuus työnäytökseen ennen näyttöä (näyttövalmiuksien arviointia), opettaja perehtyy uusiin näyttöympäristöihin, tutkintopajat opiskelijoiden näyttösuunnitelmien tekemiseen.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa

Oppilaitosten työelämäyhteistyö on monesti keskittynyt julkisen alan toimijoihin. Opiskelijapalautteiden käsitteleminen työelämän edustajien kanssa ja opiskelijapalautteen parempi hyödyntäminen.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Pääsääntöisesti toteutuu hyvin. Ammattitutkinnossa on hyvää, kun voi ottaa ristiin pakollisia tutkinnon osia ja laajentaa osaamistaan. Henkilökohtainen avustaja on ollut suosittu erityisesti maakunnissa.

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Toteutuu vaihtelevasti. Kodinhuoltajan ja toimitilahuoltajan osalta valinnaisia joudutaan miettimään työpaikoilla, jos siellä toiminta on suppeaa. Hyväksi on todettu, että tutkinnon osan voi ottaa toisesta tutkinnosta.

Lisäohjeistuksen tarpeet tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa tai ammattitaidon osoittamistavoissa

Työelämätoimikunnan jäsenten tietoon on tullut, että näyttöjen toteutuksessa on eroja. Koska tiedot eivät ole tulleet virallisina yhteydenottoina toimikunnalle, ei näihin asioihin voi ottaa kantaa, mutta muutama huomio asioista:

Opettajat eivät käy työpaikoilla seuraamassa näyttöjä, ainoastaan arviointikeskustelussa. Arvioinnista on tullut työpaikan tehtävää ja huoli oikeasta ja oikeudenmukaisesta arvioinnista on olemassa. Samoin hyvin herkästi tutkinnon osia tai osan osia näytetään oppilaitoksessa, vaikka olisi mahdollisuus työpaikoilla näyttämiseen. Tutkinnon perusteita tulkitaan erittäin väljästi: ei tarvitse osoittaa kaikkia kriteerejä vaan painotetaan joitakin asioita ja osa jää kokonaan näyttämättä. Näyttöympäristöt myös tulkitaan hyvin väljästi esim. koti voi olla asuntola, jossa asukkaat vaihtuvat viikoittain.

Kokemuksia uusien tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Vierailukäyntien yhteydessä on todettu, että uudet perusteet ovat toimivia, mutta työelämä ja opiskelijat kaipaavat koulutuksen järjestäjiltä enemmän perehdytystä tutkinnon perusteisiin.